

Aan de leden van de  
verenigde vergadering

V.V: 27 maart 2023  
Agendapuntnr. E.4  
Kenmerk 2022.13579  
Onderwerp Kredietaanvraag stadsprojecten  
Rotterdam

Datum 31 januari 2023  
Bijlagen 2

## 1. Inleiding

Om Rotterdam beter bestand te maken tegen de gevolgen van het veranderend klimaat en te laten voldoen aan de normen voor wateroverlast, worden verschillende klimaatadaptieve projecten voorbereid door de gemeente. Naast de onderhoudsprojecten in de buitenruimte, waarin klimaatadaptieve maatregelen worden genomen, staan er grote stadsprojecten op de rol. Deze grote stadsprojecten maken de stad groener en klimaatadaptiever. Er komt ruimte om regenwater op te vangen en te hergebruiken. Hiermee voorzien de projecten ook in hun eigen watervoorziening tijdens droge perioden. De vergroening is onder andere gunstig voor de biodiversiteit en tegen hittestress. Bovendien maken de stadsprojecten de leefomgeving gezonder en aantrekkelijker. Verspreid over de stad komen meer plekken waar bewoners en ondernemers kunnen wandelen, sporten, ontspannen of ontmoeten. Meer informatie over de stadsprojecten is te vinden in bijlage 1: Stadsprojecten Rotterdam, of op [stadsprojecten](#).

Op 15 juni 2021 is het "Stadsakkoord Rotterdam - Sterker door 7 stadsprojecten" ondertekend. De ondertekenaars werken samen om de stadsprojecten te realiseren. HHSK is één van de ondertekenaars. De ambitie van de stadsprojecten is het realiseren van groene en aantrekkelijke openbare ruimten voor alle Rotterdammers. Ook dragen de projecten bij aan bouwopgave, werkgelegenheid, een aantrekkelijk vestigingsklimaat en ruimte voor evenementen.

Vijf grote stadsprojecten liggen in het beheersgebied van HHSK: Hofplein, Hofbogenpark, Schouwburgplein, Blaakpark en het Prins Alexanderplein. Met uitzondering van het Blaakpark zijn de stadsprojecten inmiddels ver uitgewerkt en worden ze thans voorbereid voor uitvoering. Omdat de stadsprojecten bijdragen aan de doelen en ambities van HHSK, stellen we voor om een financiële bijdrage te leveren aan de stadsprojecten binnen ons beheersgebied. De doelen en ambities staan vermeld in paragraaf 3 "Achtergrond".

## 2. Voorstel

Wij stellen u voor om:

(1) de verdeling van het programmakrediet 'Impulsregeling klimaatadaptatie' over de drie werkregio's als volgt bij te stellen:

- (A) werkregio Rotterdam van €900.000,- naar €952.500,- en
- (B) werkregio Midden-Holland van €800.000,- naar €765.000,- en
- (C) werkregio Delfland van €300.000,- naar €282.500,-

en (2) een krediet van in totaal €2.152.500,- (inclusief BTW) te verlenen voor de volgende vier projecten:

- (A) een financiële bijdrage van €900.000,- aan het stadsproject Hofplein en
- (B) een financiële bijdrage van €650.000,- aan het stadsproject Hofbogenpark en
- (C) een financiële bijdrage van €550.000,- aan het stadsproject Schouwburgplein en
- (D) een financiële bijdrage van €52.500,- aan het stadsproject Prins Alexanderplein.

### **3. Achtergrondinformatie**

#### **Ambities klimaatadaptieve omgeving uit WBP 2022-2027**

De ambities van HHSK om het beheersgebied klimaatadaptiever te maken zijn beschreven in het Waterbeheerprogramma 2022-2027 en zijn uitgewerkt in het programma Klimaat en Ruimte. In deze paragraaf is de impact van de stadsprojecten op de klimaatadaptieve ambities uit ons waterbeheerprogramma beschreven.

#### **Wateroverlast voorkomen en een watervriendelijke leefomgeving**

De versteende delen van Rotterdam zijn extra kwetsbaar voor extreem weer. Hevige regenval kan leiden tot wateroverlast, schade en waterkwaliteitsproblemen. Verschillende wijken in het centrum hebben te weinig waterberging en voldoen daarom niet aan de normen voor wateroverlast (Zuid-Hollandse Omgevingsverordening<sup>1</sup>). Het doel is dat alle gebieden uiterlijk in 2027 voldoen aan de normen uit de Omgevingsverordening (zie ook paragraaf 'Wateroverlastopgave Rotterdam').

#### **Omgaan met regenwater**

HHSK streeft naar het terugdringen van de afvoer van regenwater via de riolering. Hierdoor hoeft minder regenwater te worden getransporteerd en gezuiverd, wat gunstig is voor de bedrijfsvoering van de zuiveringen en de transportkosten. Bovendien zorgt minder regenwater op het riool voor het terugdringen van riooloverstortingen op het oppervlaktewater. Hiermee wordt voorkomen dat verontreinigingen in het oppervlaktewater terecht komen en draagt het bij aan een gezond watersysteem. Bij de stadsprojecten wordt regenwater opgevangen, lokaal ontdaan van verontreinigingen en opgeslagen.

#### **Watervoorziening en droogte**

Zoet water is schaars, zeker wanneer we vaker te maken krijgen met lange perioden van droogte en hitte. HHSK zet hierbij in op het afstemmen van vraag en aanbod. In het algemeen geldt dat we zuiniger moeten omgaan met zoet water, het zoete water moeten vasthouden en (her)gebruiken en het beschikbare zoete water slimmer moeten verdelen en aanvoeren.

De stadsprojecten voorzien in de opslag van regenwater in waterbergingskratten en/of ondergrondse waterbuffers (waterberging in het eerste watervoerend pakket van de bodem). Op deze manier wordt regenwater opgeslagen om de beplanting van het project te bewateren. De ondergrondse waterbuffers zijn zo ontworpen dat er, na initiële vulling, jaarrond voldoende zoet water beschikbaar is. Ook in droge en hete perioden is voldoende zoet water beschikbaar in de waterbuffer en hoeft nagenoeg geen water via het regionale watersysteem te worden aangevoerd. Voor calamiteiten en incidenten is er als back-up wel wateraanvoer uit het regionale watersysteem mogelijk.

#### **Wateroverlastopgave Rotterdam**

In het Nationaal Bestuursakkoord Water actueel (2008) hebben de overheden afspraken vastgelegd over het op orde brengen en houden van het watersysteem, de zogenoemde 'wateroverlastopgave'. De normen zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening Zuid-Holland. Over de stand van zaken van onze wateroverlastopgave bent u geïnformeerd in de Verenigde

---

<sup>1</sup> [Zuid-Hollandse Omgevingsverordening - Provincie Zuid-Holland](#)

Vergadering van november 2022 (Rapportage wateroverlast 2017-2022, referentie 2022.07366).

De grootste uitdagingen om onze wateroverlastopgave op tijd op te lossen, liggen in het stedelijk gebied van Rotterdam. Naast het vergroten van de capaciteit van enkele gemalen en duikers, moet ook extra waterbergingscapaciteit worden gerealiseerd in Rotterdam-centrum en in het Oude Noorden. De uitbreiding van de waterbergingscapaciteit in stedelijk gebied is afhankelijk van ruimtelijke ontwikkelingen in de wateroverlastgebieden en vraagt samenwerking en cofinanciering van gemeente, waterschap en eventuele andere partners.

Voor het bepalen van de extra toegevoegde waterbergingscapaciteit per project is de waterbergingsvoorziening, zoals een krattenveld, beschouwd. De waterbergingsvoorziening van het project wordt na een regenbui geleidigd naar de ondergrondse waterbuffer waardoor de waterbergingsvoorziening weer leeg is voor de volgende regenbui. De waterberging in een ondergrondse waterbuffer is niet meegerekend omdat de bergingscapaciteit hiervan niet is te bepalen. De waterberging in het eerste watervoerend pakket is theoretisch oneindig: er kan altijd water in de zandlaag worden gepompt. Andersom kan circa 90% van het opgeslagen water weer worden teruggewonnen voor gebruik. De meerwaarde van een ondergrondse waterbuffer is het opslaan van zoet water in natte perioden voor het gebruik in droge perioden. Verder is een groot voordeel dat er geen schoon regenwater vanuit het projectgebied meer via de riolering wordt afgevoerd.

### **Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie**

Om Nederland sneller beter bestand te maken tegen de gevolgen van extreem weer is vanuit het Deltaplan Ruimtelijk Adaptatie (DPRA) de Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie van het Rijk opgezet. Het Rijk heeft vanuit het Deltafonds €200 miljoen beschikbaar gesteld om te verdelen over de 45 DPRA-werkregio's van Nederland. Voor de DPRA-werkregio Rotterdam is €4,556 miljoen beschikbaar. Via deze regeling kunnen werkregio's projecten en maatregelen indienen om de uitvoering van klimaatadaptatieve projecten en maatregelen te versnellen en intensiveren. Een van de voorwaarden is dat de regionale waterpartners minimaal  $\frac{2}{3}$  van de financiering van de watermaatregelen op zich nemen. HHSK heeft specifiek voor medefinanciering van deze klimaatadaptatieve projecten, die voor deze rijksregeling zijn ingediend, het programmakrediet 'Impulsregeling klimaatadaptatie' ingericht (VV 6 oktober 2021).

De DPRA-werkregio Rotterdam heeft een aanvraag voor de Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie van het Rijk in 2021 en 2022 voorbereid. In 2021 is een aanvraag voor onder meer het stadsproject Hofplein ingediend en gehonoreerd. In 2022 is een aanvraag voorbereid voor de stadsprojecten Hofbogenpark, Schouwburgplein en Prins Alexanderplein. Deze aanvraag is in behandeling door het Rijk. De aanvraag 2022 vraagt het volledige restant van de reservering van de Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie voor de werkregio Rotterdam aan. Als de aanvraag van 2022 wordt gehonoreerd, is het volledige budget voor de DPRA-werkregio Rotterdam vergeven en kan er in 2023 geen aanvraag meer worden ingediend.

*Als waterschap maken we door een financiële bijdrage beschikbaar te stellen aan de stadsprojecten goed gebruik van de mogelijkheden van de impulsregeling van het Rijk en de samenwerking met onze waterpartners om onze wateropgaven aan te pakken en de stedelijke omgeving watervriendelijker te maken.*

### **Programma Klimaat en Ruimte**

HHSK heeft vanuit het programma Klimaat en Ruimte €2 miljoen beschikbaar gesteld om bij te dragen aan de zogenoemde 'impulsprojecten'. Op deze manier kan HHSK bijdragen aan de doelstelling van het deltaprogramma om de uitvoering van klimaatadaptatie te intensiveren en versnellen. In het 'Kader impulsregeling klimaatadaptatie HHSK' (VV 6 oktober 2021) is vastgelegd onder welke voorwaarden HHSK bijdraagt aan de impulsprojecten. Ook is besloten om het college de volmacht te geven te besluiten over het bijbehorende programmakrediet. Voor de DPRA-werkregio Rotterdam heeft HHSK €900.000,- gereserveerd vanuit ons

programmamakrediet 'impulsregeling klimaatadaptatie'. Verder is in het kader gesteld dat 75% hiervan wordt besteed in onze wateroverlastgebieden en 25% in de overige gebieden.

In de praktijk blijkt het niet goed mogelijk om in de DPRA-werkregio Rotterdam te voldoen aan deze verdeling zoals die is gesteld in ons 'Kader impulsregeling klimaatadaptatie HHSK'. Dit komt omdat het met deze vier 'impulsprojecten' niet mogelijk is te voldoen aan de voorwaarde om 75% (van het programmamakrediet voor DPRA-werkregio Rotterdam) te besteden in de wateroverlastgebieden en 25% in de overige gebieden (zie verder in paragraaf 5 onder kop "Programmamakrediet impulsregeling klimaatadaptatie"). Om toch te kunnen bijdragen aan deze stadsprojecten vanuit het programmamakrediet 'impulsregeling klimaatadaptatie' wordt dit voorstel om de verdeling aan te passen voorgelegd aan de Verenigde Vergadering.

#### **4. Motivering voorstel**

De Rotterdamse stadsprojecten maken de omgeving meer waterrobuust en klimaatadaptief. Daarmee dragen de stadsprojecten bij aan het thema "een veilige en aantrekkelijke leef- en werkomgeving voorbereid op de verandering van het klimaat" binnen ons Waterbeheerprogramma 2022-2027. De onderstaande ambities van dit thema komen terug bij de grote stadsprojecten:

- De stadsprojecten zorgen voor extra waterberging. Dit draagt bij aan ambitie 200 tot vermindering van het risico op "schade en wateroverlast door oppervlaktewater".
- De stadsprojecten geven ook invulling aan ambitie 231 om te komen tot "een watervriendelijke leef- en werkomgeving". De stenige buitenruimte wordt heringericht tot een groenere omgeving met ruimte voor water. Op die manier kan de omgeving extreem weer beter verwerken.
- De ambitie "regenwater verwerken zonder negatieve gevolgen" (233) komt terug bij de stadsprojecten. Het regenwater wordt lokaal opgevangen en niet meer via de riolering afgevoerd. Daarmee wordt minder schoon regenwater naar de zuiveringen getransporteerd en wordt het risico op riooloverstortingen op de singels, met grote gevolgen voor de waterkwaliteit, verminderd.
- De stadsprojecten zijn zelfvoorzienende systemen. Het regenwater wordt opgevangen, opgeslagen in de bodem en gebruikt voor bewatering van de beplanting gedurende het jaar. Hiermee wordt invulling gegeven aan ambitie 240 "voldoende zoetwater".

#### **5. Gevolgen/consequenties**

##### **Financiering van de stadsprojecten**

De vier stadsprojecten maken ons beheersgebied waterrobuuster en klimaatadaptiever. In totaal wordt bij deze vier projecten 2.860 m<sup>3</sup> waterberging toegevoegd. De gevraagde financiële bijdrage van HHSK aan de stadsprojecten Hofplein, Hofbogenpark, Schouwburgplein en Prins Alexanderplein bedraagt €2.152.500,-.

De vier stadsprojecten worden voor het belangrijkste deel gefinancierd door de gemeente Rotterdam. Ook zijn financiële bijdragen voorzien van een mobiliteitsfonds, projectontwikkelaars en subsidies. Verder is de gemeente nog op zoek naar aanvullende financieringsbronnen zoals (Europese) subsidies. De watermaatregelen worden bekostigd door de gemeente, HHSK en het Rijk (via de Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie).

In overleg met de gemeente Rotterdam is verkend wat een passende bijdrage van HHSK aan de afzonderlijke stadsprojecten is. Een gelijke verdeling van de kosten van de watermaatregelen van de stadsprojecten over Rijk, gemeente en waterschap (ieder een derde voor impulsprojecten conform de Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie) is voor HHSK niet haalbaar.

De kosten voor de water- en klimaatmaatregelen van de vier stadsprojecten zijn bepaald voor de Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie en bedragen in totaal €15,4 miljoen. De kosten worden verdeeld onder de gemeente Rotterdam (€9,75 mln, 63%), het Rijk (€3,5 mln via de Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie, 23%) en HHSK (€2,15 mln, 14%). In tabel 5.1 is een overzicht opgenomen van de water- en klimaatkosten van de stadsprojecten.

De systematiek, om tot een financiële bijdrage te komen, is vastgelegd in het Waterplan Rotterdam 2 (2007) en is opnieuw bekrachtigd in het Bestuursakkoord Water & Klimaat (2021).

Op basis van deze systematiek is per stadsproject een bedrag per kubieke meter waterberging afgesproken dat HHSK bijdraagt. Hierbij is meegenomen dat de laatste jaren de bouwkosten flink gestegen zijn. Bovendien vragen bouwprojecten in het centrumgebied grote investeringen vanwege de vele aanwezige functies, krappe ruimte, kritische omgeving en complexe uitvoering.

Het project Prins Alexanderplein ligt buiten de wateroverlastgebieden. Voor dit project is de bijdrage per kubieke meter waterberging gehanteerd die ook bij de subsidie water en klimaat van HHSK wordt gebruikt, namelijk €300 per m<sup>3</sup>.

Zoals hiervoor aangegeven wordt het leeuwendeel van de investeringen om de stadsprojecten waterrobuust en klimaatadaptief in te richten ingebracht door de gemeente Rotterdam en het Rijk. Voor HHSK zijn de stadsprojecten een grote kans om in samenwerking met deze partners onze wateroverlastopgave te verkleinen en om uiterlijk in 2027 te laten voldoen aan de normen voor wateroverlast.

Tabel 5.1: Kosten water- en klimaatmaatregelen van de stadsprojecten

| Stadsproject         | Kosten water         | Bijdrage HHSK     | Waterberging               |
|----------------------|----------------------|-------------------|----------------------------|
| Hofplein             | €4,2 miljoen         | €900.000          | 1.205 m <sup>3</sup>       |
| Hofbogenpark         | €5,6 miljoen         | €650.000          | 770 m <sup>3</sup>         |
| Schouwburgplein      | €4,6 miljoen         | €550.000          | 710 m <sup>3</sup>         |
| Prins Alexanderplein | €1,0 miljoen         | €52.500           | 175 m <sup>3</sup>         |
| <i>totaal</i>        | <i>€15,4 miljoen</i> | <i>€2.152.500</i> | <i>2.860 m<sup>3</sup></i> |

Vanuit programma 3 wordt bijgedragen om de effectiviteit van het zuiveringsproces te verbeteren. De bijdrage voor het afkoppelen verschilt per zuiveringskring. De bijdrage voor het afkoppelen binnen de zuiveringskring Kralingseveer bedraagt €6,- per m<sup>2</sup> en binnen de zuiveringskring Dokhaven €4,- per m<sup>2</sup>.

De bijdragen zijn, rekening houdend met indexering, in lijn met bijdragen aan eerdere waterprojecten in Rotterdam.

### **Programmakrediet impulsregeling klimaatadaptatie**

De financiële bijdrage vanuit het programmakrediet 'Impulsregeling klimaatadaptatie' is al gevoteerd (6 oktober 2021, H.6 -2021.06714). Omdat voorgesteld wordt af te wijken van het kader 'Impulsregeling klimaatadaptatie van HHSK' (zie paragraaf 3 bij 'Programma klimaat en ruimte') wordt het besluit voorgelegd aan de Verenigde Vergadering.

De afwijking betreft (i) de verdeling van het budget over wateroverlastgebieden (75%) en overige gebieden (25%) en (ii) de reservering van €900.000,- voor de DPRA-werkregio Rotterdam. Vanwege het beperkte aantal van 4 impulsprojecten is de geplande verdeling (75%-25%) niet haalbaar.

Ad (i). De voorgestelde verdeling is tussen de wateroverlastgebieden (Hofplein, €900.000,-) en de overige gebieden (Prins Alexanderplein, €52.500,-) wordt 94%-6%. Dit betekent dat we een groter deel van het programmakrediet besteden om onze wateroverlastopgave te verkleinen.

Ad (ii). Daarnaast stellen we voor om in totaal €952.500,- bij te dragen aan de impulsprojecten in de DPRA-werkregio Rotterdam vanuit het programmakrediet. Daarmee wordt de besteding voor de werkregio Rotterdam binnen ons programmakrediet 'impulsregeling klimaatadaptatie' verhoogd van €900.000,- naar €952.500,-. Dit wordt voorgesteld omdat in de andere DPRA-werkregio's binnen ons beheersgebied (Midden-Holland en Delfland) het ernaar uit ziet dat er onvoldoende impulsprojecten zijn om ons gereserveerde programmakrediet aan te besteden.

### Investeringsplannen

Voorgesteld wordt de stadsprojecten te financieren uit het investeringsplan 'Wateroverlast' van programma 2 en het investeringsplan 'Bijdrageregelingen' van programma 3.

### Planning en uitgavenpatroon

In tabel 5.2 is het verwachte uitgavenpatroon voor de stadsprojecten opgenomen.

Tabel 5.2: Uitgavenpatroon stadsprojecten

| Stadsproject  | Investeringsplan<br>'Wateroverlast' | Programmamakrediet<br>impulsregeling<br>klimaatadaptatie | Investeringsplan<br>'Bijdrageregelingen' | TOTAAL            |
|---------------|-------------------------------------|----------------------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------|
| 2024          |                                     | €52.500                                                  |                                          | €52.500           |
| 2025          | 490.000                             |                                                          | €60.000                                  | €550.000          |
| 2026          |                                     | €900.000                                                 |                                          | €900.000          |
| 2027          | €478.000                            |                                                          | €172.000                                 | €650.000          |
| <b>TOTAAL</b> | <b>€968.000</b>                     | <b>€952.500</b>                                          | <b>€232.000</b>                          | <b>€2.152.500</b> |

De gevraagde investering is voorzien in de investeringsplannen zoals deze zijn opgenomen in de programmabegroting 2023, programma 2 'Voldoende en schoon water (investeringsplannen Wateroverlast 2021 en 2022) en in programma 3 'Afvalwater Zuiveren' (investeringsplan 2023-2025 Bijdrageregelingen).

Het betreft vaste financiële bijdragen inclusief BTW aan de stadsprojecten. Dit betekent dat onze bijdrage gelijk blijft ongeacht eventuele kostenstijgingen. Zie ook paragraaf 'Juridisch/Risico's'. De investering wordt afgeschreven conform het afschrijvingsbeleid. De afschrijvingstermijn is 5 jaar voor bijdragen aan projecten van andere overheden.

### Personeel

De advies-uren van de betrokken gebiedsadviseurs, vakspecialisten en communicatie-adviseurs vallen binnen de beschikbare uren voor gebiedswerk.

### Juridisch/Risico's

De projecten worden ontworpen, voorbereid en uitgevoerd door en in opdracht van de gemeente Rotterdam. De kostenramingen zijn opgesteld volgens de SSK-methodiek. HHSK betaalt een vaste financiële bijdrage aan de projecten. Wanneer de kosten hoger uitvallen, blijft onze bijdrage gelijk. De afspraken over resultaten, financiële bijdrage en betalingstermijnen worden vastgelegd in een overeenkomst. De risico's liggen bij de uitvoerende partij.

### Duurzaamheidsdoelstellingen

De stadsprojecten maken de stad weer een stukje duurzamer en watervriendelijker.

## 6. Aspecten voor de omgeving, communicatie en wijze van publiceren

De stadsprojecten hebben een groot mediabereik. Via nieuwbrieven, websites en bijeenkomsten worden bewoners, het bedrijfsleven en organisaties geïnformeerd over het belang van de projecten voor de stad. Vanuit de gemeente wordt het brede verhaal verteld: een aantrekkelijke omgeving door meer groen en meer ruimte voor voetgangers en fietsers,

een klimaatadaptievere stad door meer waterberging en vergroening, een gezondere omgeving door minder verkeer en ruimte om te bouwen en voor evenementen. De voordelen van de stadsprojecten voor een watervriendelijker stad en het vergroten van het waterbewustzijn is een belangrijk onderdeel van de communicatie. Bij alle uitingen zal HHSK worden genoemd als samenwerkingspartner en financier van de stadsprojecten. Dit wordt opgenomen in de voorwaarden die zijn verbonden aan financiering van deze projecten. De invulling van de communicatie wordt nog nader uitgewerkt in samenwerking tussen gemeente, HHSK en andere partijen.

## 7. Verdere aanpak, procedure, planning

Na positieve besluitvorming worden onze samenwerkingspartners op de hoogte gebracht van de financiële bijdrage van HHSK aan de projecten. De afspraken worden vervolgens vastgelegd in een overeenkomst en ondertekend door beide partijen. De projecten worden door de gemeente voorbereid voor aanbesteding. Naar verwachting zal de uitvoering in 2023 of 2024 starten. Na oplevering wordt per stadsproject getoetst of de projecten voldoen aan de gemaakte afspraken, waarna ieder stadsproject financieel wordt afgehandeld.

De planning voor de stadsprojecten is opgenomen in tabel 5.3.

*Tabel 5.3: Planning van de vier stadsprojecten*

| <b>Stadsproject</b>  | <b>Ontwerpfase en aanbesteding</b> | <b>Uitvoeringsfase</b> | <b>Technisch gereed</b> | <b>Financiële afrekening</b> |
|----------------------|------------------------------------|------------------------|-------------------------|------------------------------|
| Hofplein             | 2019-2024                          | 2024-2026              | 2026                    | 2027                         |
| Hofbogenpark         | 2019-2024                          | 2024-2027              | 2027                    | 2028                         |
| Schouwburgplein      | 2018-2024                          | 2025-2027              | 2025                    | 2028                         |
| Prins Alexanderplein | 2020-2023                          | 2023-2024              | 2024                    | 2025                         |

## 8. Evaluatie

De kosten van watermaatregelen in Rotterdam en bijdragen van HHSK aan waterprojecten wordt langjarig gemonitord. Bij toekomstige projecten wordt deze kennis gebruikt om tot een passende financiële bijdrage te komen. De uitbreiding van de waterbergingscapaciteit en het areaal afgekoppeld oppervlak wordt verwerkt in de geografische informatie systemen zodat het kan worden gebruikt met toekomstige watersysteemanalyses.

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

Secretaris directeur,

Dijkgraaf,

{{esl:Signer1:Signature:size(250,62)}}

{{esl:Signer2:Signature:size(250,62)}}

M.J.H. van Kuijk

drs. A.J.B. van der Klugt